

Mfv.I.10.283/2014/11.

A Kúria a dr. Peszlen Zoltán ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Rácz Réka ügyvéd által képviselt alperes ellen munkaviszony megszüntetés jogellenességének megállapítása és jogkövetkezményei iránt a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnál 18.M.4877/2010. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Törvényszék 59.Mf.636.194/2013/5. számú közbenső ítéletével jogerősen elbírált perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2015. március 4. napján megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

k ö z b e n s ő í t é l e t e t :

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 59.Mf.636.194/2013/5. számú közbenső ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek - tizenöt napon belül - 10.000 (tízezer) forint és 2.700 (kettőezer-hétszáz) forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárás illetéke az államot terheli.

I n d o k o l á s

A felperes a keresetében a munkáltatói rendes felmondás jogellenességének megállapítását, és az ehhez fűződő jogkövetkezmények alkalmazását kérte eredeti munkakörébe történő visszahelyezésének mellőzésével. Hivatkozása szerint a felmondás indoka nem valós, továbbá az alperes rendeltetésellenes joggyakorlást tanúsított.

A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 18.M.4877/2010/32. számú ítéletével a keresetet elutasította, és a felperest perköltség és illeték viselésére kötelezte.

A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes pszichológus, pszichológia szakos tanár, pedagógia, munka- és szervezetszichológia szakos képzettséggel, valamint munkapszichológia szakterületen szakértői engedéllyel rendelkezett. Az alperesnél történt foglalkoztatását megelőzően olyan munkáltatóknál dolgozott, ahol feladatát képezte a munkakör értékelési és javadalmazási rendszer, továbbá a javadalmazási szabályzat kialakítása.

A felperes 2009. március 23-án létesített határozott időre szóló jogviszonyt az alperesnél emberi erőforrás gazdálkodási és fejlesztési munkatárs munkakör ellátására. A 2010. január 4-én kelt munkaköri leírásban foglaltak szerint az E.E.E.G.F. szervezeti egységben látott el ún. HR generalista feladatokat. Felelősségi körébe tartozott az alperesnél működő főbb rendszerek - egyebek között teljesítményértékelés, munkaköri kézikönyv - kialakítása és működtetése, a szabályzatok elkészítése, és végrehajtásának figyelemmel kísérése.

2010. július 2-án az alperest ellenőrzés alá vonták, és arról tájékoztatták a munkavállalókat, hogy a társaság igazgatóját és felügyelőbizottságát visszahívták, új vezérigazgatóvá O.F.-t

nevezték ki. Ugyanezen a napon az alperes más munkavállalók mellett a felperes jogviszonyát is közös megegyezéssel kívánta megszüntetni, ezt azonban a felperes nem fogadta el. A korábban kiírt, 2010. július 5-étől kezdődő szabadságát vette igénybe, időközben azonban keresőképtelen állományba került, és 2010. szeptember 13-án vált ismét munkaképessé.

Az alperesnél átszervezést követően 2010. július 30-án új szervezeti és működési szabályzat (SzMSz) lépett hatályba. A korábbi E.E.G.F.O. feladatait a gazdasági igazgatóságba integrált B.M.SZ.O. vette át, melynek hatáskörei bővültek a korábban kiszervezett bérszámfejtési feladatokkal.

A felperes keresőképtelensége megszűnését követő első munkanapján a munkahelyén megjelent, azonban a portán több órán keresztül várakoztatták, majd ZS.P. vezető jogtanácsos átadta részére a munkavégzési kötelezettsége alóli felmentésről szóló okiratot. B.I. vezérigazgató-helyettes közölte, hogy az osztály komolyabb bér- és személyügyi feladatokat is el fog látni, a felperesnek pedig ehhez nincs végzettsége, a feladatait N.P. is el tudja végezni. A felperessel történő személyes konzultációtól elzárkózott.

A 2010. szeptember 17-én kiadott eseti vezérigazgatói utasítás arról rendelkezett, hogy a B.M.SZ. Osztályon a jövőben kizárólag felsőfokú bér- és társadalombiztosítási ügyintézői végzettséggel, vagy bérszámfejtési/javadalmazási területen szerzett, legalább egy éves tapasztalattal rendelkező munkavállaló foglalkoztatható. Ezért az alperes a felperes munkaviszonyát a 2010. szeptember 17-én kelt rendes felmondással szüntette meg működési körrel összefüggő okra hivatkozással. Rögzítette, hogy a B.M.SZ. Osztály feladatköre az SzMSz 2010. július 30-ai módosítása folytán jelentős mértékben megváltozott. Kiemelt hangsúly helyeződik a bér- és társadalombiztosítási adminisztrációs feladatokra, az ehhez a munkáltató által előírt végzettséggel, tapasztalattal pedig a felperes nem rendelkezik.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes az SzMSz-szel B.I. tanúvallomásaival bizonyította, hogy szerkezeti átalakítás történt, a korábban a felperest foglalkoztató osztály feladatait a gazdasági igazgatóságba integrált B.M.SZ. Osztály vette át, melynek tevékenységi köre a bér- és társadalombiztosítási számítási feladatokkal bővült. Tény, hogy korábban egy külső cég végezte ezeket a munkákat, melyeket fokozatosan átvett az új osztály, 2011-től pedig már saját maga látta el. Mindezzel igazolta, hogy a megváltozott feladatok alapján új elemként előtérbe került a bér- és társadalombiztosítási számfejtési feladatok ellátásához szükséges szakismeret. A felperes maga sem állította, hogy bér- és társadalombiztosítási ügyintézői végzettséggel rendelkezne.

A felperes a felmondás indokolásának szövegéből kiragadva, a bérszámfejtési résztől elkülönítve értékelte a javadalmazási területen szerzett tapasztalatait, és erre alapítva kívánta a felmondás valóságát támadni. A vezérigazgatói utasítás konkrétan bérszámfejtési, javadalmazási területen szerzett tapasztalatokat ír

elő, valamint a rendes felmondás indoka is az ilyen irányú gyakorlat hiányát tartalmazza. Mindezt a felmondás teljes szövegének együttes értelmezésével lehetett megállapítani, és rögzíthető volt, hogy az alperes az új feladatok ellátásához nélkülözhetetlen szakirányú ismeretek hiányát értette és fejezte ki a bérszámfejtési, javadalmazási terület használata során. Ezt támasztotta alá B.I. tanúként tett nyilatkozata is.

A tanú ugyancsak elmondta, hogy az alperesnél a HR tevékenység a korábbi értelemben véve már nincs, ezért feleslegessé vált a felperes munkaköre, ami a munkaköri leírásban foglalt feladatokban, „interjúztatásban”, képzések szervezésében, pályáztatásban, személyiségfejlesztő tréningek tartásában merült ki. Sz.K.I.A. tanúvallomása szerint sem tekinthető a felperes korábbi munkatapasztalata az utasításban foglaltak szerint megfelelőnek, hiszen a tanú is a toborzást, teljesítményértékelést és a prémium számítási feladatokat hangsúlyozta, amely eltér a bérszámfejtési és társadalombiztosítási ügyintézéshez szükséges tapasztalatoktól.

A bíróság megállapította, hogy N.P. a megfelelő végzettséggel, míg Sz.E. a kellő tapasztalattal rendelkezett, a felperes pedig egyikkel sem. Ezért a rendes felmondás indoka valós és okszerű.

Az általa hivatkozott rendeltetésellenes joggyakorlás körében a felperest terhelte a bizonyítás, aki ennek nem tudott eleget tenni.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Törvényszék 59.Mf.636.194/2013/5. számú közbenső ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és megállapította, hogy az alperes 2010. szeptember 17-én kelt felmondása jogellenes. A felperes munkaviszonya az alperesnél 2013. november 28-án szűnik meg.

A másodfokú bíróság közbenső ítélete szerint a felmondás indokának valóságát illetően annyiban egyetértett az elsőfokú bírósággal, hogy a korábban E.E.G.F. Osztály, újabb elnevezéssel B.M.SZ. Osztály feladatai a szervezeti változásra tekintettel a bér- és munkaügyi, társadalombiztosítási feladatokkal bővültek. Hangsúlyos szerepet kaptak a bérszámfejtési feladatok. B.I. tanúvallomása arról is szólt, hogy a HR-es feladatok az alperesnél megszűntek, azonban azt az SzMSz , illetve Sz.E. munkaköri leírása nem támasztotta alá. Az nem volt vitás, hogy a felperes nem végzett bérszámfejtést, és nem volt meg az ehhez szükséges végzettsége, szakképzettsége sem. Ugyanakkor a „javadalmazás” területén a becsatolt munkáltatói nyilatkozatokkal is igazoltan több éves tapasztalata volt, ahogy ezt az elsőfokú bíróság ítéletének alperes által nem fellebbezett indokolása is tartalmazza.

A felperes a korábbi felettesének nyilatkozatával igazoltan a prémiumok kiszámításában részt vett, így nem állítható, hogy bérszámfejtéssel összefüggő semmilyen gyakorlattal, tapasztalattal nem rendelkezett. A bérszámfejtési tevékenység visszavétele kapcsán a munkavállalók „naxon-os tanfolyamon” vettek részt, és a munkáltató bérszámfejtésre új munkatársat is felvett. B.I. a felperest nem ismerte, számára lehetőséget sem adott sem a naxon-tanfolyam, sem egyéb, szakirányú képesítés megszerzését lehetővé

tevő tanfolyam elvégzésére, az esetleges egyéb gyakorlata felől sem érdeklődött. Mindebből következően a másodfokú bíróság álláspontja szerint az alperes kétséget kizáróan nem bizonyította a felmondás okszerűségét, és részben annak valóságát. Sem a felmondásból, sem a perben bizonyított körülményekből nem derül ki egyértelműen, hogy munkájára az alperesnél a továbbiakban miért nem volt szükség.

A másodfokú bíróság a fentieken túl megállapíthatónak tartotta az alperes rendeltetésseljes joggyakorlását is. Az 1992. évi XXII. törvény (rég Mt.) 4. § (2) bekezdése értelmében a jog gyakorlása különösen akkor nem rendeltetésszerű, ha az mások jogos érdekének csorbítására, érdekérvényesítési lehetőségének korlátozására, zaklatására, véleménynyilvánításának elfojtására irányul, vagy erre vezet.

Nem volt vitás, hogy a felperes munkaviszonyát az alperes már 2010. július 2-án meg akarta szüntetni, ennek érdekében a közös megegyezésre vonatkozóan ajánlatot tett. A megszüntetés azért maradt el, mert a válaszára gondolkodási időt kért, és kapott a felperes. Ebben az időpontban az osztály átszervezéséről még nem esett szó, nem merült fel a felperes megfelelő képzettségének, tapasztalatának a hiánya. Az sem volt vitás, hogy a felperes táppénzes állományát követő jelentkezésekor őt a munkahelyére nem engedték be, több órán keresztül a portán várakoztatták, felettse a vele való kommunikációt visszautasította, majd a munkavégzés alól azt megelőzően felmentették, hogy a felmondás alapjául szolgáló vezérigazgatói utasítás megszületett volna. A bérszámfejtési munka átvétele ekkor még folyamatban volt, arra ténylegesen csak hónapok múlva került sor.

B.I. a tanúvallomásaiban elmondta, hogy a felperes hosszú táppénzes állománya számára sérelmes volt, és a felperest a bérszámfejtéssel összefüggő képzettség, tapasztalat hiányában lehetett eltávolítani. Mindezen körülményekből az a következtetés volt levonható, hogy a felperes munkaviszonyának megszüntetését ismeretlen okból már 2010. július 2-án elhatározták, és azt követően az alperesnek nem is állt szándékában őt alkalmazni. A munkaviszony megszüntetésének tényleges okára nem derülhetett fény, ezzel kapcsolatosan a felperesnek védekezésre, érdekérvényesítésre, jogorvoslatra nem volt lehetősége.

Az alperes felülvizsgálati kérelme a jogerős közbenső ítélet hatályon kívül helyezésére, a jogszabályoknak megfelelő új határozat meghozatalára, és a felperes perköltségben való marasztalására irányult.

Az alperes jogszabálysértésként az Mt. 89. §-ának (2) bekezdésére, és a 4. §-ának (1) és (2) bekezdésére hivatkozott.

A jogerős közbenső ítéleti megállapítással ellentétben az SzMSz-ből is kiolvasható, hogy amíg E.E.G.F. Osztály emberi erőforrás rendszereket működtetett, addig a B.M.SZ. Osztály munkaügyi és bérelszámolási rendszereket. Az összevonás után a feladatok jelentősen megváltoztak.

A bérszámfejtés és a prémium kiszámítása egymástól két, jól

elkülöníthető terület és feladat. A prémium meghatározása egyszerű matematikai kérdés, azt minden munkavállalónak célszerű tudnia, ha szeretné előre kalkulálni, milyen teljesítmény mellett milyen összeg fogja megilletni. Ezzel szemben a bérszámfejtés egy szakma, amely magában foglalja az adó-, járulék és számviteli szabályok ismeretét is. A nexon-tanfolyamhoz előzetes végzettség, szakértelem, gyakorlat kell, ezek nélkül a tevékenység nem volt megfelelő szinten ellátható. A felperesnek az alperesnél történő munkavégzése során nem tartozott a munkakörébe, és nem is kapott olyan munkát, amely szerint bérszámfejtési, javadalmazási feladatokat kellett volna végeznie.

A felperes által becsatolt nyilatkozatokban feltüntetett projektek nem felelnek meg az alperes által, a vezérigazgatói utasításban előírt bérszámfejtési, javadalmazási területen szerzett tapasztalatnak, gyakorlatnak. N.P. és Sz.E. vonatkozásában az alperes vitathatatlanul igazolni tudta, hogy ezen munkavállalók megfeleltek a vezérigazgatói utasításban foglalt elvárásoknak, rendelkeztek az előírt képesítéssel. A felmondás teljes szövegének együttes értelmezésekor figyelemmel kell lenni arra, hogy az osztálynak megváltozott a feladatköre, és a bér- és társadalombiztosítási adminisztrációs feladatok kiemelten fontosak lettek. Egyértelműen megállapítható, hogy mindezek ellátásához nélkülözhetetlen szakirányú ismeretek hiányát fejezte ki a rendes felmondás azzal, hogy kimondta, a felperes nem rendelkezik a vezérigazgatói utasításban megkövetelt gyakorlattal.

A munkaviszony megszüntetésére tett ajánlat célja az volt, hogy az alperes felett tulajdonosi jogokat gyakorló szerv, majd a vezető tisztségviselő személyében bekövetkezett változást követően a súlyos problémákkal küszködő munkáltató és munkavállalója méltányos megoldást találjon. Az alperesnek tehát nem volt feltett szándéka a munkavállaló munkaviszonyának megszüntetése.

2010. július 2-án a közös megegyezésre irányuló ajánlatot követően az alperes nem kereste az okot a felperes eltávolítására. Hangsúlyozni kell, hogy a rendeltetésellenes joggyakorlásra utalás körében kizárólag az alperessel a tanúvallomása megtételének idején perben álló SZ.K.I.A. vallomását értékelte, aki maga mondta el, hogy az „elmondottakat a felperesi előadásból tudom”. Minderre tekintettel az alperes álláspontja szerint kétséget kizáróan megállapítható, hogy a rendes felmondás megfelelt az Mt. 89. § (2) bekezdésének, azaz az okszerű és valós volt, emellett nem valósította meg az Mt. 4. §-ának (2) bekezdésében foglalt rendeltetésellenes joggyakorlást.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős közbenső ítélet hatályában való fenntartására irányult az alperes perköltségben való marasztalása mellett.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint részben alapos.

Az alperesnél a szervezeti változtatásokat követően 2010. július 30-án új SzMSz lépett hatályba. Ez rögzítette, hogy a korábbi E.E.G.F. Osztály megszűnt, és feladatait a gazdasági igazgatóságba

integrált B.M.SZ. Osztály vette át kibővített hatáskörrel. A korábban kiszervezett, és a V.S. Kft. által ellátott bérszámfejtési feladatokat visszavette, így kiemelt jelentőséget kapott, hogy az osztályon dolgozók a bér- és társadalombiztosítási számfejtési feladatok ellátásához szükséges szakismerettel rendelkezzenek.

Az SzMSz módosítással összefüggésben született a 2010. szeptember 17-én kiadott vezérigazgatói utasítás, amelynek 1. pontja értelmében „a B.M.SZ. Osztályon a jövőben kizárólag felsőfokú bér-, és társadalombiztosítási ügyintézői végzettséggel vagy bérszámfejtés/javadalmazási területen szerzett, legalább egy éves tapasztalattal rendelkező munkavállaló foglalkoztatható”.

A felperes sem állította, hogy bér- és társadalombiztosítási ügyintézői végzettséggel rendelkezne, az előírt feltételeknek a képzettségét illetően nem felelt meg, mivel pszichológus-, munkapszichológus diplomával rendelkezik.

A vezérigazgatói utasítás bérszámfejtési/javadalmazási területen szerzett tapasztalatokat kívánt meg, amellyel a felperes nem rendelkezett. Az, hogy korábban részt vett a „prémiumok kiszámításában”, a vezérigazgatói utasításban előírt gyakorlat megszerzését nem igazolja, az ezzel ellentétes másodfokú ítéleti következtetés téves.

A munkáltatónak munkakör felajánlási kötelezettsége nem volt. Az, hogy a felperest nem iskolázta be - figyelemmel arra is, hogy megfelelő képesítéssel rendelkező munkatársakat foglalkoztatott az osztály -, nem volt jogsértő.

A fentiekből következően megállapítható volt, hogy az alperes felmondásában írtak valósak és okszerűek voltak, így az Mt. 89. §-ának (1) és (2) bekezdésében foglalt előírások nem sérültek.

A felperes a munkáltató rendeltetésellenes joggyakorlására is hivatkozott, amelyről formálisan jogszerű munkáltatói intézkedés esetén lehet szó, amikor a valós és okszerű indok mögött a munkavállaló jogos érdekének csorbítása, érdekérvényesítési lehetőségének korlátozása, zaklatása, véleménynyilvánításának elfojtása áll, vagy a magatartás erre vezet (rég Mt. 4. §).

Mivel az intézkedés valós volt és okszerű, vizsgálni kellett, hogy a rendes felmondás kiadásánál az alperes a rendeltetésszerű joggyakorlás elvét megtartotta-e (Mfv.I.10.020/2013.).

A másodfokú bíróság helytállóan indult ki abból a tényből, hogy az alperes a 2010. július 1-jei vezetőségváltást követően július 2-án már felajánlotta a felperes részére a jogviszony közös megegyezéssel megszüntetését. Ebben az időpontban pedig még nem volt szó a felperest foglalkoztató osztály átszervezéséről, és nem merült fel a képzettségének, illetve gyakorlatának a hiánya sem.

A felperes táppénzes állományát követően, 2010. szeptember 13-án a munkahelyén megjelent, ahol a munka felvételét már nem engedélyezték, a portán több órán keresztül várakoztatták, a felettes a vele történő kapcsolatfelvételtől elzárkózott. Az, hogy a vezérigazgatói utasítás a felmondás után készült, ítéleti bizonyossággal nem volt megállapítható.

B.I. gazdasági vezérigazgató-helyettes tanúvallomásában cáfolta, hogy a felperesnek mondta volna, miszerint nem kíván olyan személlyel dolgozni, aki táppénzes állományban van. Tanúkénti meghallgatása során azonban előadta, hogy a felperes „nekem a munkavégzés kapcsán nem nyújtott segítséget. Úgy gondolom, hogyha segíteni akart volna, nem 2010. szeptember 13-án kellett volna jelentkeznie. Véleményem az, hogy előbb kellett volna jelentkeznie, hogyha velem akart volna dolgozni" (jegyzőkönyv, 4. oldal 5. bekezdés). Mindebből pedig arra vonható le következtetés, hogy a munkáltató részéről a jogviszony megszüntetésében közrejátszott a felperes viszonylag hosszabb (két hónapos) betegállománya.

A felülvizsgálati kérelem tévesen hivatkozott arra, hogy a jogerős közbenső ítélet a rendeltetésellenességet kizárólag Sz.K.I. vallomására alapította. A másodfokú bíróság ítéletében B.I. tanúvallomását értékelte, és abból vont le következtetéseket, Sz.K.I. vallomását nem értékelte. A jogerős közbenső ítélet alperes által hivatkozott része az elsőfokú bíróság ténymegállapítását tartalmazza kiemelve, hogy ezen személy valóban csak a felperes által elmondottakról tudott nyilatkozni, a másodfokú bíróság azonban az ítéletét nem erre alapította.

Mindebből következően a másodfokú bíróság helytállóan foglalt állást a rendeltetésellenes joggyakorlásról, jogszabálysértés megállapítására nem volt mód.

A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős közbenső ítéletet - az indokolás részbeni módosításával - hatályában fenntartotta a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján.

Az alperes perköltség fizetési kötelezettsége a Pp. 78. §-ának (1) bekezdésén alapul.

Az alperes teljes személyes illetékmentességére figyelemmel a felülvizsgálati eljárás illetéke az államot terheli az 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 5. §-ának (1) bekezdése alapján.

Budapest, 2015. március 4.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró
A kiadmány hitelül: Nné tisztviselő